

Onor
Asociațiunea pentru lectură
Str. Lugana 6
1532
Ramona
Loco

unui exemplar: 1 coroană.

Duminică, 16 Maiu 1920.

Nr. 21.

FOAIA POPORULUI

Apare în fie care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 20.-
Pe o jumătate de an Lei 10.-
Pe un pătrar de an Lei 5.-
Prețul unui exemplar Lei -50

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelariilor Nr. 12.
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelariilor Nr. 12).

Un șir peșit primădată 1 leu, a doua-ora
80 bani, a treia-ora 70 bani.

Partidul Poporului — o vorbă goală.

Acest partid e condus de ciocoi
și câți fugari din alte partide.

„Partidul Poporului” se cheamă partidul în fruntea căruia stă generalul Averescu, astăzi prim-ministrul Țării Românești.

Numirea aceasta e foarte frumoasă și sună tare bine la ureche. Dar e o numire făjarnică și care urmărește ceva nou în fața alegerilor: să câștige voturi, zăpăcind lumea.

De aceea partidul acesta, acum câteva săptămâni și-a schimbat numele, în „Partidul Poporului”.

Dar să vedem, că oare cine sunt la conducerea acestui partid? Să-i cunoaștem mai deaproape.

Generalul Averescu e un bătrân bun, poate și cinstit. Se spune, că a fost și soldat tot așa de bun, dar astăzi nu mai e bun, decât de — penzie.

Vedeți DVoastră! E una să comanzi la armată și altceva să cârmuești o țară întreagă, chiar în vremuri grele ca azi.

Când parlamentul trecut a vrut să aducă legile cele mai arzătoare pentru popor, ca: legea despre împărțirea pământului, despre schimbarea jandarmeriei, a dărilor pe averile mari câștigate în războiu și luarea averilor câștigate pe nedreptul, precum și multe alte legi bune, — atunci domnul general, ajungând la repezeală prim-ministru al țării și nefiind legile de sus pe placul lui, dar mai cu seamă pe placul prietenilor lui, s'a sculat și a dat comanda: „Dreapta 'nprejur! Disolvă-te! Acasă cu tine, parlament!”

Domnul general mai zicea atunci, că poporul nu vrea aceste legi și să întrebăm din nou poporul, să facem noi alegeri.

Acum e rândul DVoastră, frați săteni, să-i dați răspunsul. Una, însă, se nu uitați: Când vor veni oamenii lui printre DVoastră, să vă ceară voturile, să le puneți întrebarea: De ce domnul Averescu a împrăștiat casa țării, când aceia a vrut se aducă legile amintite mai sus?

Dar domnul Averescu e numai capul Partidului Poporului. Nu e însă și mintea lui. Mintea și duhul rău al partidului este milionarul și marele moșier Argetoianu. Acesta e ministrul, care e la visteria țării, ministrul care nu vrea să schimbe coroanele în lei, ci tot amână lucrul. Oamenii din vechiul regat zic, că e „ciocolu”: un

om putred de bogat și fără inimă. Ajunge a mai spune, că are vre-o 50 de mii de jugăre pământ.

Tot de pănura asta sunt mai toți și ceilalți oameni din jurul Generalului. Ministrul Zamfirescu urăște pe Ardeleni (de pe vremuri), iar Garoflid a stat totdeauna departe de popor (mai nainte făcea parte din partidul conservator). Amândoi acești miniștri sunt moșieri cu zeci de mii de jugăre.

De oamenii aceștia puțin trebuie să ne pese. Sunt toți moșieri, bogați, și e lesne de priceput, că ei și-au dat mâna, ca să-și apere interesele lor față de oamenii democrației, față de oamenii cari într'adevăr se gândesc la o viață mai bună pentru popor.

Ne doare însă, că între ei se ală și un Ardelean, care avea un nume bun și care pe vremuri a luat parte, împreună cu Partidul Național, la marea luptă, ce o duceam în contra Ungurilor. Acesta e domnul Teodor Mihali, care de altcum încă are o moșie mai mare în Ardeal. Pe de altă parte, domnul Mihali se pare, că vrea se ajungă ministru, de aceea a intrat în tabăra celor susnumiți.

Cât pentru marele moșier din Banat, Mocioni, care încă e ministru în guvernul dlui Averescu, nu trebuie să ne prea mirăm. A ajuns și el, ca și ceilalți ciocoi. Acest boer-ciocoi al nostru, din Banat, a fost pe vremuri și este și azi cel mai mare prieten al grofilor și baronilor. Nici că s'ar putea altfel. Are moșii mari ca și ei, are buzunarul plin și capul gol, ca și grozii și baronii. Până ce eram sub stăpânire ungurească, numai de nume îi auziam câte odată. Ba nici la marea adunare dela Alba-Iulia în 1918 nu-l vedem în luptă pentru neam. În schimb îl vedem acum ministru într'un guvern, care trebuie se împartă moșiile la țărani (mai bine am zice: îl vedem punând beje în roate).

Lângă aceștia mai este și dl Octavian Goga, care cântase odinioară durerile și suferințele bietului popor român. Astăzi dl Goga, din înălțimea unui scaun ministerial, înjură prin argații săi electorali tot ce avem noi mai bun și mai cinstit. La adunări de popor acești argași urlă: că domni Alex. Vaida și Iuliu Maniu, — unii dintre cei mai vrednici și cinstiți oameni, — sunt

„oameni de nimica”. Și acei argași au rămas încă nepedepsiți!

Iată cine sunt și cum vorbesc oamenii din partidul poporului! Aceștia voesc se pregătească de-acum încolo legile pentru popor. Ei vreau ca să ne fericească țara. Acești proprietari de zeci de mii de jugăre și fugari din diferite partide, cum și din partidul nostru național.

Dar nu uitați una: Guvernul numai pregătește legile. Ca legea să fie lege, trebuie să o primească parlamentul. De aceea, acum ei vreau ca în parlament să trimită cât mai mulți oameni de al lor.

Aci să grijii DVoastră, frați țărani, și să nu vă lăsați amăgiți de vorbe frumoase.

De aceea: Adunați-vă cu toții în jurul Partidului Național, care e adevăratul partid al nostru. Sub steagul acestui partid am luptat, frați țărani, de 72 de ani, pentru binele neamului.

În acest partid, în fruntea căruia stă un Valda și Maniu, sunt tot numai oameni ieșiți din sinul poporului. Și precum sângele apă nu se face, tot așa nici acești oameni nu pot ca să-și părăsească părinții, moșii și strămoșii.

La luptă, deci, cu toții! Să mergem cu orice preț, să ne dăm voturile noastre pentru candidații partidului național român.

Coroana și leul.

Răspunsul dlui Dr. Aurel Vlad la întrebarea: De ce nu s'au scos coroanele din circulație?

În numerele trecute ale foii noastre am scris mai pe larg asupra acestei întrebări, la care dl Dr. Aurel Vlad, fost șef al Resorțului de finanțe, iar mai pe urmă Ministru de finanțe, încă răspunde dupăcum urmează:

Stimate Dle Director,

Fiind absent, abea acum Vă pot da răspunsul meu la articolul DVoastră: De ce nu s'au scos coroanele din circulație?

La întrebările puse de DVoastră a răspuns deja dl Ioan I. Lăpădatu, deci eu foarte puțin am de adăugat la cele scrise de Domnialui, fiindcă însă DVoastră susțineți, că mulți mă învinovătesc pe mine, că nu am făcut totul ce a trebuit pentru regularea cursului coroanei, am să răspund și la aceasta învinuire.

Cum a amintit o deja dl Lăpădatu, circulația fiduciară, adică a banilor în circulație, a fost rezervată exclusiv guvernului

central din București, așa încât Resorțul de Finanțe nu a putut face nimic, ci a trebuit să se mulțumească cu rolul de a da sfaturi, pe care nime nu le-a urmat.

Așa de exemplu: Eu am fost de părere, că coroanele nu trebuiesc stampilate, ci scoase din circulație și înlocuite ori prin lei, ori prin alte coroane românești emise de stat. În felul acesta s'ar fi putut evita abuzurile comise prin stampilările false.

Tot așa am știut pe cei dela București, ca armata, după ce a trecut în Ungaria, să nu mai fie plătită în lei, ci cheltuielile să se facă în coroane nestampilate, cumpărând coroanele pe lei din Transilvania.

În felul acesta s'ar fi putut duce dela noi peste 2 miliarde coroane, în schimb ar fi rămas la noi un miliard de lei, așa însă au rămas lei la Budapesta, iar coroanele de acolo au venit la noi. Din cauza aceasta am ajuns în conflict cu Marele Cartier, care s'a supărat pentru critica, ce i-am făcut-o.

După ce am ajuns ministru de finanțe în București, cea mai de căpetenie preocupare mi a fost regularea valutei, durere, în privința aceasta guvernele precedente foarte puțin au făcut.

Banca Națională, care era și este stăpânită de liberali, nu voia să pună la dispoziția statului bancnotele de lipsă, așa încât interesul meu a trebuit să comande hârtia de lipsă și bancnotele necesare din America. Aceste bancnote trebuia să sosească în 1 Februarie a.c. în țară. Cu toată costul lor a fost plătit, bancnotele nici până în ziua de azi nu au sosit, vina nu este a mea, ci a celor cari au făcut comanda.

Când am văzut, că sosirea bancnotelor întârzie, am luat măsura ca să comandăm din altă parte bancnotele și am înțiat pertractări cu Banca Națională, care sub anumite condiții era aplicată să pună la dispoziție o anumită sumă pentru regularea valutei. Între acestea eu am demisionat din guvern.

În cele trei luni, cât am condus eu Ministerul de Finanțe am făcut tot ce s'a putut, ca să soluționez această chestiune. În situația ce mi s'a creat de guvernele precedente, durere, n'am putut face mai mult.

Este în deosebire cunoscut, că din cauza aceasta a trebuit să atac în plin parlament Banca Națională, amenințându-o, că ori voi emite bancnote de stat, ori voi înființa pentru regularea valutei altă bancă de emisiune pentru provinciile alipite.

Este clar, că dacă guvernul liberal nu a făcut pentru soluționarea acestei chestiuni altceva, decât să comande hârtia de lipsă pe 1 Februarie 1920, eu care în Februarie am abzis din minister nu am putut să reguliez această chestiune.

În ce privește cursul, pe lângă care să va schimba coroana, această chestiune nu să poate stabili decât deodată cu înlocuirea, căci altfel ne vor vinde coroanele din străinătate.

Înțeleg pe cei cari cer, ca coroana să fie schimbată la egal cu leul. Eu însă cred, că situația financiară a statului cu greu va permite acest lucru, așa încât, dacă s'ar izbuti, ca refragarea să se facă pe cursul de 2 coroane la un leu, putem fi mulțumiți. La un curs mai scăzut la nici un caz nu ne putem învoi.

Este însă just și drept, că oamenii săraci și mai ales aceia, cari au avut bani buni înainte de războiu, să fie despăgubiți și să li-se schimbe coroana egal cu leul; dară

ar fi o nedreptate strigătoare la cer, ca și milionarii de războiu să se bucure de acest favor, căci atunci în loc să-i punem la dare, (să le impunem impozite), le am duplica câștigul. Față de milionarii de războiu s'ar putea eventual aplica și schimbul pe lângă cursul de 4 coroane la 1 leu.

Ați amintit în articolele DVoastră și specula comisă; față de speculă cu greu te poți apăra; toate măsurile au fost și sunt zadarnice. Admit că au făcut speculă și persoane sus puse. Ar fi însă bine, dacă ați publica numele acelor persoane, presupunând, că aveți date și probe pozitive. A susține acușajuni vagi, cred, că nu e în interesul cauzei.

Primiți asigurarea deosebitei mele stime

Orăștie, 26 Aprilie 1920

Dr. Aurel Vlad.

Observările Redacției. Dând crezământ celor spuse de dl Vlad, recunoaștem, că a făcut ce a putut pentru regularea cursului coroanei. În același timp, din declarațiile dlui Vlad să vede destul de limpede, că cercurile conducătoare din vechiul regat n'au arătat nici un interes față de această mare chestie pentru Românii ardeleni.

Prin urmare, nu ne rămâne altceva, decât să ne apărăm noi cum putem mai bine interesele noastre ardelenesti. De altcum, cu multe din cele spuse de dl Vlad ne vom ocupa în numerii viitori, fiind de mare interes o rezolvare favorabilă a cursului coroanei.

Atât deocamdată, neavând loc destul, spre a ne estinde mai deaproape în acest număr, care apare în estensiune mai mică ca până acum.

Pe cine se candidăm de deputați?

Iată o întrebare, care în aceste zile trebuie să ne-o punem cu toții. Chiar acum se fac peste tot locul candidaturile. Alegerile în Ardeal au fost amânate pe zilele de 3—4 Iunie, prin urmare timpul se apropie. Trebuie deci să se facă ultimele hotărâri.

În fața stărilor actuale observăm următoarele: Parlamentul viitor va avea să facă o nouă Constituție (legile fundamentale) a Țării. Să recere, deci, dela viitorii deputați să fie oameni la culmea chemării.

În noul parlament trebuie să trimitem cei mai buni cunoscători ai legilor, cei mai pricepuți oameni în politica internă, ca și cea externă; oameni cu cunoștințe largi în economia națională, industrie și comerț, cari să dea un nou avânt statului; trebuie să trimitem oameni cu cunoștințe pentru nevoile țărânilor noastre, care trebuie să capete pământ, unde are lipsă și este, iar de dări prea grele țărânilor să fie cruțată, rămânând ca acestea să se pună pe bogăția și marii din războiu.

Ca să putem trimite astfel de oameni e necesar, să facem cea mai amănunțită alegere între candidați. Să nu ne uităm și să părtinim pe cutare, fiindcă ne e neam, prieten sau din satul nost, ci să căutăm după vrednicia lui,

iar pe deasupra să ne uităm ca cei candidați la deputație se fie oameni cinștiți, cari nu se lasă amăgiți pentru un os de ros.

Urmând astfel la candidaturile de deputați, ne putem aștepta ca să căpătăm legi bune. La din contră tot noi vom suferi.

*

Candidaturile partidului național în județul Sibiu se vor face Sâmbătă acum, pe când e convocată o consfătuire la Sibiu. Până acum e ca sigur, că în cercul Seliștei va fi candidat profesorul Iorga. În celelalte cercuri se vor hotărî candidaturile Sâmbătă.

10 Maiu.

Una dintre sărbătorile mari ale neamului este ziua de 10 Maiu!

Sărbătorită până acum doi ani numai în vechiul regat, ea însușește numai poporul român așezat între Dunăre, Prut și munții Carpați.

Decând baioneta dorobanșului viteaz s'a înălțat și a strălucit în soare, la Mărăștii și Mărăcești, de atunci duhul idealului nostru intrat atât de mare, a prins aripi, a trecut hotarele vitrege pe pământurile subjugate — astăzi eliberate. La poarta Moldovei s'a peticuit viața întreagă a neamului românesc, acolo s'a elădit opera cea mare, s'a isprăvit opera începută de marii noștri înalțați.

Zece Maiu simboliza până la unirea cea mare toată străduința neamului și începutul alcătuirii lui, pe baza de înțeleaptă orânduială; astăzi la această mare sărbătoare s'a adăugat eforturile uriașe din anii 1916—1920 și pentru aceasta am văzut în difilarea ostagului nostru din plața Sibiului perindându-se în fața ochilor mii de mure, ale tuturor celor cari au plecat pentru România-mare. Și morții difilează investimântul în umbra lor veșnică. Ei vin la marea sărbătoare a neamului, din mormintele lor de blănoasă glorie.

Pentru această oină a privit astăzi și ruierea măsurată în mers cadențat, a privit cu ochi măreți, căci simțea sfîșnirea umbrelor tuturor muștelor noștri. A fost clipa când cel viu se înfrățese cu cel mort; când morții gopseau celor vii indemn de muncă, li spun cuvinte de îmbărbătare mângâietoare.

Zece Maiu de astăzi este ziua întregului neam românesc, este ziua de amintire a nemai pomenitelor eforturi făcute de cel ce au murit și de cel ce sunt încă în viață.

Au defilat în plața Sibiului copii școlarelor primare românești, au defilat elevii școlii normale și elevii liceului românesc, a defilat armata.

Pe pânza ochilor se întindea închipuitul viitor în toată splendoarea lui al Românelor-mari, căci copii duc cu dăni pretutindenea nădejdea viitorului, iar soldații duc încrederea în țaria prezentului.

Alci la Sibiu, zece Maiu s'a sărbătorit numai de Români; au fost arborate și steaguri străine, dar ele au fost scoase din datorie numai și nu din convingere, căci nici o fărâmiță de suflet străin nu s'a arătat, și a stăruit să ia parte la praznicul nostru și la bucuriile acestui stăut praznic național.

Și poate e mai bine ca să se bucure astăzi numai aceia cari prin eforturile lor au adăugat la mărirea praznicului zilei de azi, la mărirea însemnătății ei dela 1916 încoace. X.

Răvaș politic.

Conferința de pace.

Bărbații dela cârma împărățiilor aliate, prilej nou, cari fac totodată și sfatul de pace pentru lume, chibzuesc acum asupra unui plan după care să asigure continuarea lucrărilor consiliului suprem (sfatul de pace). E vorba că sfatul acesta să se schimbe într'un sfat de stăpânire și ocărnuire internațională, la care va trimite fiecare stat pe președintele de ministru ca reprezentant al său,

Pacea cu Ungaria.

Se ştie că Ungurii conduşi de groful cu suflet negru Apponyi au cerut, întemeindu-se pe minciună obraznice să se schimbe condiţiile de pace pentru ţara lor. Acum sfatul ambasadurilor le-a dat răspunsul definitiv, că hotărârile făcute în contract şi peste tot nici un punct din contractul de pace nu se poate schimba. Li-a dat apoi un termen de 10 zile, în care vreme să subscrie contractul de pace, altcum vor ocupa ţara încă odată cu trupe aliate, şi o vor ţine atâta vreme ocupată până le a veni mintea.

Franţa.

Ţinuta duşmănoasă din ultimul timp a Germaniei şi desvăluirea gândurilor ei de a nu împlini hotărârile din contractul de pace au atras luarea aminte a cercurilor conducătoare din ţările prietene asupra trebuinţei de a întări şi înnoi legăturile de prietenie faurite cu preţul sângelui vărsat din belşug şi a jertfelor dureroase. Ţările aliate trebuie să sprijinească Franţa mai ales în vremea până ce Germania nu împlineşte toate condiţiile de pace şi nu se lasă de planurile ei militare şi războinice. Belgia şi Anglia, care până ieri mai şovăiau, s-au pătruns de datoria ce li-o impun legăturile de prietenie cu Franţa.

Dealtcum draga noastră soră mai mare, Franţa e foarte chibzuită şi harnică. Lucră din toate puterile ca să se întărească, să se primească şi să se ţină la război ranele pricinuite de război. Muncitorii de prin fabrici şi de prin mine înţeleg rostul şi datoria lor şi lucră fără încetare. Asemenea lucră din răspuţeri şi ţărani, nelăsând nici o brazdă de pământ nesămănat. Şi în bunărandu-şi în toate, bine ştiind că dacă nu vor ţine ordinea şi nu vor asculta de îndreptările lor, vor slăbi şi vor ajunge robii străinilor.

În aceeaşi vreme urăscă legarea căsătorilor, ca să ajute şi în felul acesta ţara prin înmulţirea naşterilor, care în timpul din urmă scăzuseră mult. Cei cari nu voesc să se însoare trebuie să plătescă o dare destul de gres.

Lenea e pecetluită asemenea în paragraful legilor. Cei cari nu vor să lucreze vor fi aspru pedepsiţi.

Germania.

Liniştea nu s'a instaurat încă astăzi în ţinutul «Ruhr» dela graniţa înspre Franţa. Trupele guvernului german se află încă tot în teritoriu oprit de hotărârile sfatului de pace. În schimb trupele franceze au rămas şi ele în oraşele mai mari ale Germaniei pentru ca în chipul acesta să chezească liniştea şi pacea dela hotare. Au desarmat şi pe poliştii din Frankfurt (Germania), fiindcă aceştia foloseau arma şi când nu era nevoie de ea.

În zilele acestuia sfatul de pace se va întruni în oraşul Spaa, unde vor merge şi delegaţii germani. Aici se vor lua hotărâri cum să împlinescă Germania toate condiţiile din contractul de pace, mai ales predarea armelor şi plăţirea pagubelor de război.

Muntenegro.

În ţărişoara Muntenegro încă e fierbere, mai ales din pricina Sârbilor, cari vor să unească ţărişoara aceasta cu Sârbia. Acum mai proaspăt ne vine ştirea că în capitala ţării în Cetinje au fost mari turburări pentru că guvernul a hotărât să anexeze oraşul din Albania Scutari la Muntenegro. Locuitorii din Scutari voesc să fie alipii la Muntenegro, dar nu voesc muntenegrii.

Sârbia.

Şi aici în Sârbia nu merg lucrurile tocmai neted. Sunt lupte între partide, guvernul a trebuit să şi dea mulţumita, iar regentul Alexandru, fiul regelui Petru Caraghiorghievici, a dat impunităţile poliţienilor Vestnici să formeze noul guvern.

Vestnicii va forma un guvern de concentraţiune din reprezentanţii tuturor partidelor politice din Jugoslavia.

Grecia.

Venizelos, ministrul-şef din Atena, a declarat ziaristilor din Atena că e mulţumit cu hotărârile sfaturilor de pace din San Remo. A spus că populaţia Greciei s'a mărit cu 2 milioane, dar mai sunt 2 milioane de greci dincolo de graniţele statului grec, a căror protecţie e garantată prin clauzele contractului încheiat pentru ocrotirea minorităţilor, adică a neamurilor cari nu locuiesc în patria-mamă, ci în alte ţări sub stăpâniri străine.

Ce fac Ungurii?

În fiecare cerc au trimis câte un ofiţer, care să facă propagandă naţională ungurească şi să supraveghească populaţia să nu izbucnească cumva din nou bolşevismul. Comandantul ofiţerilor din cercuri se află în capitala judeţului, unde primeşte toate informaţiile şi dă ordinile.

Dar ofiţerii de prin cercuri mai au o chemare, anume să treacă în ţărani şi lucrători dorul de răzbunare în contra Cehilor, Slovacilor, Sârbilor şi mai ales în contra noastră, a Românilor. Sunt acum patrulă de ofiţeri, cari cutreacă satele şi în vorbiri înflăcărate, spunând, că dacă vor merge cu toţii contra valahilor, vor fi liberi să jăfuiască după plac, şi să se despăgubească în zecit pentru ce le au fost luat de Români.

Recrutări în Ungaria. În Ungaria se fac asentările contingentelor 1895, 96, 97 şi 98. Nemulţumirea poporului este foarte mare din pricina că cei îmbogăţiţi în război sunt scutiţi pentru bani grei dela serviciul militar. În multe ţinuturi feciorii din cauza aceasta nici n-au vrut să meargă la asentare.

Ce visează Ungurii. Dintr-o epistolă a unui ofiţer din Kecskemét trimisă unui prieten ungur din Transilvania, aducem: «Dragă Deseş! Rămâi absolut liniştit şi nu face nimic, ca să nu-ţi suferi familia. Nu are să fie mult; peste ce a fost mai greu am trecut. Acum suntem în linie obă. Să dea Dumnezeu să pot merge cu bravi mei soldaţi din Kecskemét cât mai îngrabă la tine...»

Iar noi ce facem? Ne certăm şi hărţuim între noi, ca cei mai învrăjbiţi duşmani! Oare bine să fie aşa!?

Unguri ucigaşi. Jandarmii unguri din apropierea oraşului Ghiula, au tras cu focuri de puşcă asupra patrulei de grăniţeri cari îşi făceau drumul de supraveghere dela un pichet la altul. Amândoi soldaţii, cari făceau patrula, au fost răniţi. Unul a fost dus în Ghiula, aruncat în temniţa poliţiei şi apoi aruncat în canalul Crişului alb, unde s'a înecat, iar al doilea a scăpat ca prin minune cu viaţa. Şi apoi să mai ai milă cu un neam de ucigaşi de rând?

Fraţi Români! Să ţinem cu toţii la oaltă şi să ascultăm de conducătorii noştri vechi, cari ne-au condus în luptele din trecut, fiindcă cine ştie ce mai avem de furcă cu Ungurii!

Saşi şi păşunatele.

Fapte de-ale Saşilor în legătură cu exproprierea.

Primim spre publicare următoarele:

Românii din comuna Frâu, lângă Copşa-mică, n'au nimeni păşunat comunal pentru vite. După noua reformă agrară cade, însă, sub expropriere păşunatul bisericii săseşti; acest păşunat înalte de comasare era păşunat comunal.

În anul acesta Românii au rugat pînă o delegaţie pe consilierul agricol din Sighişoara, ca să le permită şi lor să-şi păşuneze vitele pe nişte dealuri lăuate de plantat pentru pădure.

Consilierul agricol având în vedere, că nu se poate altcum, a împlinit cererea Românilor, dându-le în folosinţă acest păşunat. Atunci primăria a publicat în comună, că cine vrea să mănă vitele în acel păşunat, să se înscrie la cancelaria comunală.

Fapt de această publicaţie, n'a protestat nimeni în timp de 15 zile. Dar Saşii au scos vitele în 1 Mai, pe când Românii le-au scos numai în 2 Mai.

Într-aceia Saşii au ţinut o adunare în şcoală lor şi s'au hotărât să vie cu băte şi par în păşunat, ca să scoată pe Românii cu puterea

şi să-l aducă în sat cu vite cu tot. În fruntea Saşilor s-a pus primarul lor, fiind urmat de 148 Saşi.

Cu toate acestea, planul Saşilor n'a izbutit, fiindcă subprimarul român Nicolae Munteanu a avizat degrabă jandarmeria din Copşa-mică şi pe voluntarii din gara Copşa-mică. În chipul acesta, până au ajuns Saşii în păşune la Români, a ajuns şi subprimarul cu voluntarii şi jandarmii.

Aceştia numai decât l-au pus în rândulă pe Saşii cu băte cu tot şi l-au adus în comună la cancelarie, cu băte în braţe, iar primarul lor Matias Maurer mergând tot în frunte. Adecă aşa cum au volt ei se aducă vitele Românilor.

Ar mai fi de observat, că unii Saşi la început se u'tau din şcoală cu ochianul spre locul de păşunat şi se sfătuiă, cum se aducă pe Românii cu vitele în mijlocul satului. Când colo, în loc de vite au fost aduşi oamenii lor.

Aşa au învăţat Saşii noştri minte. Acum mănă vitele laolaltă, în două oierz. Şi le place şi la jupânii Saşi, şi vorbim la olaltă, şi ridem cum ridea Săculul când el-a răsturnat căruţa cu oalele pe un hâlm de pletră.

Un econom.

Informaţiuni

Amânarea instalării noului mitropolit în Sibiu.

Hirotonirea şi instalarea mitropolitului Dr Nicolae Bălan, care era planuită a se face Duminecă în 3/16 Mai, s'a amânat pe o altă zi, care se va anunţa la timpul său, dimpreună cu programul festivităţilor de hirotonire şi instalare.

Numărul prezent al foi noastre apare numai în 4 pagini. Aceasta din cauza greii dela stabilimentul (fabrica) de electricitate din Sibiu, de unde primim puterea matrică, cu care se mănă maşinile de tipărit. Neavând electricitate peste zi, trebuie să se întoarcă maşinile cu mână. Aceasta merge foarte încet, — mai cu seamă la foi cu mulţi abonaţi, cum e a noastră, — astfel că abia am putut tipări foia de 4 pagini. Celelalte foi din Sibiu încă au apărut mai mici, care cum au putut.

Regele către Maniu: Dlul Iuliu Maniu Cluj. Intorcându-Mă de la munte, am găsit telegrama D-Voastră. Mulţumesc din inimă pentru sentimentele frumoase ce mi exprimaţi, sentimente ce am putut constata în toate acţiunile D-Voastră când, fiind în fruntea Consiliului Dirigent, aţi lucrat cu atât patriotism şi iubire de neam.

Un nou decret-lege pentru vinovaţi. Ministrul de justiţie din Bucureşti, dl Cantacuzino a lucrat un nou decret-lege pentru iertarea celor cari au păcănit în contra legilor statului.

Căltoria invalizilor. Ministrul de război face cunoscut invalizilor de război, ofiţerilor şi grade inferioare, că pot căltori pe trenurile statului cu jumătate preţ. Pentru a se putea folosi de acest favor, invalizii sunt datori să-şi ceară dela cercurile de recrutare cartele de identitate.

Moartea lui Dobrogeanu-Gherea. În 8 Mai a murit în Bucureşti învăţatul socialist şi scriitor de frunte Dobrogeanu-Gherea, care prin scrierile lui a ferit socialistii români de greşelile comunizmului (bolşevism).

† Ioan Stoia Bobeşu, episcop al bisericii din Boşca şi un fruntaş al acelei comune, a răposat în 12 Mai, iar înmormântarea a avut loc în 15 Mai. El deplâng soţia Elena nea. Bădă, Ioan Nicu, Stoia şi Lenuşa, ca fiu şi fiică, Maria, Maria şi Elana ca nuroi. Răposatul era un vechiu abonat al ziarului nostru. Fie-i odihna uşoară!

Preşedintele Wilson bolnav. Wilson, preşedintele statelor unite din America s'a îmbolnăvit din nou, de boala grea de care a suferit mai anul trecut.

Generalul Boier la mormântul dela Putna. Generalul Boier, comandantul corpului VII a fost invitat de M. Sa gloriosul nostru rege să participe la marea sărbătoare ce se va ține la Putna la mormântul lui Ștefan cel mare.

Concert în Sibiu. Sâmbătă, în 15 și Duminică, în 16 Mai c., la orele 8 1/2 seara, se va da în teatrul orașenesc din loc un concert, aranjat de renumitul tenorist dramatic Ion Corăscu cu concursul mult apreciatului artist dramatic Ch. Florescu, diplomat al conservatorului din Florența (Italia). Bilete se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului”.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la convenirea socială înpreună cu cântări, declamări și joc ce se va aranja în sala dela Gesellschaftshaus Duminică, la 3/16 Mai 1920. Inceputul precis la 8 1/2 oare seara.

Renovarea catedralei din Reims (Franța). Pentru recondiția celei mai frumoase și vestite biserici din lume care a suferit mult de focul tunurilor germane, un Comitet danez a predat acum de curând ministrului francez din Copenhaga (Danemarca) 1 milion și 32918 franci, ca semn de admirație și de prietenie față de Franța.

Mareșalul Joffre, care a condus trupele franceze în 1914 la strălucita biruință dela Marana, asupra Germanilor, a fost primit în Madrid (Spania) cu o însoțire de nedescris. Când marele general s'a dat jos din tren, mulțimea l'a aruncat brațe întregi de flori.

Jidanii își fac stat național. Se știe că Americanii și Englezii au hotărât să lase Palestina pe seama Jidanilor. Mulți Jidani au și plecat și pleacă zilnic spre Palestina și fac pregătiri întinse pentru a și întemela statul național. Drum bun la căpi mai mulți de pe la noi!

Ciuma în Ucraina. Știri soalte de peste Nistru vestesc că la Odessa și în împrejurimi bătute cu furie ciuma. Zilte seceră această molimă urâtă zeci și sute de vieți.

Muncitorimea din Italia contra bolșevizmului. Întregă muncitorimea din Italia s'a declarat împotriva învățăturilor bolșeviste. Aproape 600 mii de lucrători au răspuns cu hotărâre îndreptându-se împotriva rădăcinilor, ori au vrut să introducă bolșevismul între muncitori italieni.

Prinderea unei spioane maghiare. Poliția de siguranță din Ardeal a pus mâna pe una din cele mai îndrăznețe și mai primejdicioase spioane maghiare cu numele Etelka Vig, de origine din Budapesta. Faimoasa spioană a

cuteerat orașele Sibiu, Cluj, Oradea-mare și în momentul când a fost prinsă s'a găsit la ea scrisori și acte în care erau însemnate toate corpurile de armată din Ardeal și numărul ofițerilor și al soldaților. Spioana prinsă a declarat fără încunjur, că face parte din grupa celor 700 de spioane cari sunt plătite pentru a face spionaj în România.

Sămănăturile în Basarabia. Siarea sămănăturilor de primăvară din Basarabia este următoarea: grâu de primăvară 52808 hectare (un hectar=100 jugăre); săracă 1536 hect., porumb 20499 hect., orz orzoaică 190098 hect., ovăș 63177 hect., rapiță 327 hect., floarea soarelui 1822 hect., mazăre 40 hect., cartofi 850 hect., sfeclă de zahăr 77 hect., ceapă 23 hect., legume 16 hect., fasole 4 hect. și varză 13 hect. În total s'a sămănat în primăvara asta 331.326 hectare.

Taxele pentru curățitul hoanelor în Sibiu au fost aprobate de Consiliul dirigent pe timp de 2 ani, începând cu 1 Ianuarie 1920. Taxele urcate sunt acelea, pe cari le hotărîse magistrul orașului.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Convocare.

„Dreptatea”, reuniune de păstrare și credit, ca însoțire în Feneșul săsesc, își va ține adunarea generală la 31 Mai 1920, la orele 4 d. a.

La această adunare sunt invitați toți membrii reuniunii.

Feneșul săsesc, 6 Mai 1920.
Direcțiunea.

Nr. 292/1920.—prim.

Publicațiune.

Primăria comunală a comunei Nucet piasa, Nocrich județul, Sibiu, esarandă pe calea licitațiunei publice căreima comunală.

Licitația se va ține în 16 Mai 1920 la 11 ore a. m. în cancelaria comunei Nucet.

Prețul strigări e 3000 Cor.
Condițiunile mai de aproape se pot observa în orele oficioase la primăria comunală din Nucet.
Nucet, 4 Mai 1920.
Primăria comunală.

Nr. 381 — 920.

Esarândare de vânat.

Duminică în 16 Mai a. c. la orele 2 p. m. se va licita dreptul de vânat al comunei Mag, pe termen de 6 ani, adică din 1 Febr. 1920, până în 31 Ian. 1926.

— Prețul strigării 1500 Cor. — Vadiu 10%.

Condițiunile de licitare se pot vedea zilnic în orele oficioase la oficiul secretariatului în Săcel.

Mag, la 2 Mai 1920.

Primăria comunală.

Un tăurenciu

rasa Pințgau, de un an și opt luni, se află de vânzare în Rășinor Nr. 254.

Un motor

de benzină, 6 cai putere, se află de vânzare la Miron Hilla în Șoala, poșta Copșamlică.

Publicațiune.

La penitenciarul Tribunalului Sibiu sunt posturi vacante pentru păzitori.

Informațiuni despre competențe să dau la biroul penitenciarului, strada Gropii 2 a.

Petiționarii locuitori în Sibiu fosti soldați vor fi preferiți.

Licitație de lemne.

Comuna Roșia, jud. Sibiu, dă în licitație publică 45 stângial lemne de carpin în 22 Mai 1920 st. n., cu prețul de străgare 160 Lei, loco în pădure, numit „Carbunare” și anume 1 chilometru și jumătate dela gara Cornățel.

Primăria comunală.

Publicație „Hermes”

Cumpărăm și vindem

Lei, Dolari și Mărci

după cursul zilnic.

Sucursala Salzburger Sparkassa A. G.

Sibiu, Burgergasse Nr. 10/a

O moară completă bună de umblat

în loc cu circulație mare, care constă din: Edificiu de moară cu șopron, locuință de morar, 1 stabiliment de motor cu gas aspirat 35 HP (putere de cai), 3 scocuri de moară cu 3 perechi de pietri de moară 42", 1 cernere sistem Ganz, 2 cilindri de sortat făina, 1 mașină de curățat cereale. Toate mașinele cu transmisiuni, macarale complete, curele și roate de transmisiuni cât și celelalte accesorii.

Fabrică de mașini
Soc. pe acții

SCHIEB

SIBIU
Str. Sărei 37.

De vânzare

1 pat frumos de bronz, un dulap antic de haine, o pereche de ghetă bărbătești, un roc civil și diverse haine militare, str. Schewis Nr. 8, etajul I.

Bere, vin, spirt și rachiu

vinde

Thomas Binder și filii
SIBIU, Strada Dămbra
(Jungerwaldstrasse) Nr. 17

DESPĂRTĂMÂNTUL MAȘINELOR

AL REUNIUNEI ECONOMICE
SĂSEȘTI ARDELENE

SIBIU

Biroul și depozitul:
STRADA SĂREI No. 22

Cel mai mare magazin de vânzare pentru mașini și unelte
de agricultură din Ardeal!

Adresa scrisorilor:
Despărțământul Mașinelor

— Furnizăm prompt
din depozitul nostru:

Curele de transmisiune originale englezești 50—250^{mm} lat,

klingerit și asbest, cuie de potcoavă, vitriol de cupru englezesc, sfoară de manilă originală americană, pietri de coasă, zale model „Gall”, furtunuri de cauciuc pentru stropitorile de vii, cântare decimale, diferite unelte și mașine agricole. — Uleiuri de uns mașine, uleiuri de cilindre,

unsoare consistentă „Tovotte”, unsoare prima de căruțe, firnis și ulei de rapiță.